

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง ประเพณีของชุมชนที่เกิดจากความเชื่อและศาสนา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ภูมิใจในท้องถิ่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ประเพณีที่เกิดจากความเชื่อและศาสนาของชุมชน
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ชุมชนภาคเหนือ

ประเพณีทานตุง (ธง) ของชุมชนในภาคเหนือ เนื่องจากชาวเหนือมีความเชื่อว่าการนำธงไปถวายวัดเป็นการทำบุญทำทานแก้ญาติพี่น้องที่ล่วงลับ การทานตุงจึงเป็นประเพณีที่แสดงถึงความกตัญญูหรือความระลึกถึงผู้ที่เสียชีวิตไปแล้ว ผู้ที่ทานตุงจึงมีความสุขใจที่ได้ทำความดี ประเพณีทานตุงจึงมีคุณค่าต่อชุมชน และเป็นการสร้างความสามัคคี เพราะการทำตุงขนาดใหญ่ต้องใช้ความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจของชาวบ้านในชุมชนให้ช่วยกันทำทั้งยังเป็นการรักษาช่างฝีมือและศิลปะท้องถิ่นด้วย

ชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประเพณีบุญบั้งไฟ ของชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือชุมชนชาวอีสาน จะจัดประเพณีนี้ขึ้นในเดือน ๖ (ประมาณเดือนพฤษภาคม) เพราะมีความเชื่อว่าการจัดงานบุญบั้งไฟจะทำให้ฝนตกตามฤดูกาล เกิดความอุดมสมบูรณ์ บุญบั้งไฟถือเป็นงานประเพณีที่สำคัญของชุมชนชาวอีสาน เพราะเป็นการสร้างความรัก และความสามัคคีของคนในชุมชน

ประเพณีทานตุง

ประเพณีบุญบั้งไฟ

ชุมชนภาคใต้

ประเพณีชักพระภาคใต้ ของชุมชนทางภาคใต้ เช่น ชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา จะจัดงานชักพระหรือชักลากพระพุทธรูปซึ่งเป็นที่นับถืออย่างใหญ่โต งานชักพระจึงเป็นประเพณีหนึ่งของชุมชนต่าง ๆ ในภาคใต้ที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานานประเพณีชักพระเกิดจากความเชื่อของผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนา คือ มีความเชื่อว่าพระพุทธรูปเจ้าได้เสด็จขึ้นไปเทศนาโปรดพระมารดาบนสวรรค์ แล้วเสด็จกลับมายังโลกมนุษย์ในวันนี้ ดังนั้นประเพณีชักพระจึงเปรียบเสมือนการรับเสด็จพระพุทธรูปเจ้า โดยชาวบ้านต่างช่วยกันตกแต่งพาหนะที่จะใช้ชักหรือลากพระ ซึ่งในสมัยก่อนมักใช้ล้อเลื่อนหรือเรือ ต่อมาจึงใช้รถยนต์ การที่ใช้พาหนะแตกต่างกันเนื่องจากสภาพภูมิประเทศ ซึ่งเป็นที่ตั้งของวัดแตกต่างกัน ดังนั้นจึงมีการชักพระทางบกในชุมชนที่วัดตั้งอยู่ในที่ดอน และการชักพระทางน้ำในชุมชนที่วัดตั้งอยู่ริมน้ำ การชักพระเป็นประเพณีที่แสดงออกถึงความเชื่อทางศาสนาและการสร้างความรัก ความสามัคคีให้แก่คนในท้องถิ่น ทั้งยังมีผลให้มีการถ่ายทอดฝีมือช่างตกแต่งพาหนะจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง

ประเพณีโยนบัว ของชุมชนทางภาคกลางเป็นงานประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีเป็นงานประเพณีที่ยิ่งใหญ่มากเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นอย่างดี วันจัดงานตรงกับวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๑๑ คือก่อนออกพรรษา ๑ วัน ที่จัดก่อนวันออกพรรษาเพราะวันออกพรรษาจะเป็นวันที่พุทธศาสนิกชนทำบุญกัน แต่วันงานประเพณีโยนบัว จะเป็นวันที่ทุกคนสนุกสนานรื่นเริงเปรียบเหมือนการเฉลิมฉลองก่อนเทศกาลออกพรรษา

ประเพณีชักพระ

ประเพณีโยนบัว